

องค์ประกอบความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน

Causal Factors of Success in the GSB's School Bank Project

อิงฟ้า เขมะวิชานูรัตน์¹ และ สวัสดิ์ วรรณรัตน์²
Ingfah Kamavichanurat¹ and Sawat Wanarat²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบความสำเร็จที่ส่งผลต่อโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เพื่อหาจุดเด่นของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน สำหรับเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในธนาคารออมสินสามารถนำไปบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินให้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและต่อยอดเกิดเป็นโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการธนาคารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มครู/อาจารย์ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ที่โรงเรียนมีผลการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในเกณฑ์ดีช่วงปี 2555 - 2556 ในระดับ เกินกว่าเป้าหมายที่ร้อยละ 85 งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยแบบผสม โดยมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากครู/อาจารย์ที่มีตำแหน่งที่ปรึกษาธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินในการเก็บข้อมูล เพื่อหาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 ท่าน และการวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 100 ท่าน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากนั้น นำมาจัดกลุ่มตัวแปรโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สูงที่สุด ในระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จมาก และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ต่ำที่สุด ในระดับความสำเร็จมาก

คำสำคัญ: ธนาคารโรงเรียน การบริหารโครงการองค์ประกอบความสำเร็จการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ABSTRACT

This research aims to study success factors that can affect the School Bank's Project and to find out the outstanding to be the guideline for the associated sectors of Government Savings Bank in the School Bank's Project Management. Moreover, it also aimed to propose the operational improvement of the School Bank's Project for effectiveness, development, and other projects that related to the School Bank's Project.

¹นิสิตโครงการบัณฑิตศึกษาสาขาบริหารธุรกิจ (สพท.) คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Master Program in Business Administration, Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok, 10900, Thailand. E-mail: ingfah@gmail.com

²Faculty of Business Administration, Kasetsart University, Bangkok, 10900, Thailand E-mail: fbussww@ku.ac.th

Populations used in this study are a group of teachers who are the consultant of the School Bank's Project that located in the school with over 85 percentage of 2012 – 2013 performance.

This research applied Mixed Method that consisted of qualitative and quantitative research. For qualitative research, depth-interviews were used for collecting and finding out the important information from 8 teachers. Moreover, 100 teachers answered the questionnaires for quantitative research to collect the information. Furthermore, this research analyzed data by using Exploratory Factor Analysis: EFA and statistical program to determine the frequency, percentage, and standard deviation.

The results showed that the first factor related with School Bank's Project Management was people who commented on the success of School Bank's Project in the highest level. The second factor was people who commented on the success of School Bank's Project Operation in the fair level. And the last factor was people who commented on the success of School Bank's Project Structure Operation in the lowest level.

Keywords: School Bank, Project Management, Causal Factors of Success, Exploratory Factor Analysis (EFA)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารออมสินในฐานะองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมการออมมาเป็นเวลายาวนาน ได้เล็งเห็นความสำคัญของเยาวชนที่จะเติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าของสังคมในอนาคต จึงมุ่งส่งเสริมวินัย การออมและค่านิยมอันดีให้กับเยาวชน ผ่านการจัดตั้งโครงการธนาคารโรงเรียนในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา โดยจำลองธนาคารสาขาไว้ในโรงเรียนที่ดำเนินการโดยนักเรียนในโรงเรียน มีครู - อาจารย์ และพนักงานธนาคารออมสินเป็นที่ปรึกษา นักเรียนผู้ปฏิบัติงานในธนาคารโรงเรียนมีทั้งนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษาที่มีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ มีความละเอียดถี่ถ้วน มีมนุษยสัมพันธ์ ได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นกิจกรรมให้บริการที่มุ่งเน้นการพัฒนาระดับคุณภาพการให้บริการทางการเงินแก่เยาวชนและชุมชน ซึ่งยกระดับคุณภาพการบริการดังกล่าว จะส่งผลดีและประโยชน์ให้กับธนาคารในระยะยาว เพราะเด็กในวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้า และวินัยในการออมวันนี้ คือพฤติกรรมกรรมการบริหารที่ดีในวันหน้า ให้การบริการทางการเงินแก่เยาวชนในวันนี้ ไม่ใช่เป็นเพียงการรับฝากเงินเท่านั้น ธนาคารออมสินมีความมุ่งหวังจะมอบคุณค่าการฝากเงิน และพฤติกรรมกรรมการบริหารเงินที่ดี ให้แก่

เยาวชน การสร้างภาพลักษณ์ในการมอบคุณค่าดังกล่าวให้ถึงตัวเยาวชน และให้มีความยั่งยืน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียน ธนาคารโรงเรียน และธนาคารออมสินสาขาต่างๆ รวมถึงการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างชุมชนแห่งการออม และชุมชนที่ปลูกฝังวินัยและการบริหารทางการเงินที่ดีแก่เยาวชน (สุทธิ สัตตบงกช, 2554)

เป็นเวลากว่า 17 ปี ที่โครงการธนาคารโรงเรียนธนาคารออมสินได้เปิดดำเนินการ ถือว่าเป็นโครงการหนึ่งของธนาคารออมสินที่ได้รับความสนใจ และมีความต้องการเข้าร่วมโครงการฯ จากโรงเรียนและสถานศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งมากกว่าเป้าหมายที่ธนาคารฯ ได้กำหนดการเปิดธนาคารโรงเรียนฯ ไว้ในแต่ละปี ผู้ศึกษาจึงสนใจจึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้โครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินที่มีการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ให้เกิดความประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนที่พร้อมไปด้วยประสิทธิภาพการบริการงานการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายตามกำหนด รวมถึงการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปต่อยอดเกิดเป็นกิจกรรม หรือโครงการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบความสำเร็จที่ส่งผลต่อโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
2. เพื่อหาจุดเด่นของโครงการธนาคารโรงเรียนธนาคารออมสิน สำหรับเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในธนาคารออมสินสามารถนำไปบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินให้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและต่อยอดเกิดเป็นโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. **ขอบเขตทางด้านเนื้อหา** ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนธนาคารออมสิน จากมุมมองของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินในโรงเรียน ที่มีต้นโยบายการบริหาร ระบบการดำเนินงาน และผลการดำเนินงานที่ทำให้โครงการฯ ประสบความสำเร็จ
2. **ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากครู/อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนและสถานศึกษาให้ควบคุมดูแลธนาคารโรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานโครงการฯ อยู่ในเกณฑ์ตัวชี้วัด ประจำปี 2555 - 2556 ในระดับเกินกว่าเป้าหมายที่ร้อยละ 85 โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ธนาคารออมสินภาค	ดำเนินโครงการฯ (แห่ง)	สัดส่วนที่ใช้ (ร้อยละ)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1	34	29	29
2	46	39	39
3	37	32	32
รวม	117	100	100

2.1 ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาจากกลุ่มอาจารย์ที่มีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ของแต่ละโรงเรียน ตามขนาดประเภทโรงเรียนที่ธนาคารออมสินได้แบ่งสัดส่วนไว้ ประกอบด้วย โรงเรียน 8 แห่ง อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 8 ท่านในเขตกรุงเทพมหานคร

2.2 ในการวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควต้า และดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 100 แห่ง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 100 คน ทั้งนี้โรงเรียนที่ทำการสุ่มคัดเลือกในกลุ่มสองนำมากำหนดสัดส่วนโดยอ้างอิงจากโครงสร้างของธนาคารออมสินสาขาในกรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 3 ภาค และแบ่งเป็นสัดส่วน รายละเอียดดังตาราง 1

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. **แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการ** เครื่องชี้วัดความสำเร็จของโครงการจะพิจารณาจากความสำเร็จจากบรรทัดฐานต่างๆ (Criteria) ที่มีความสำคัญรวม 4 ประการ (Pinto & Slevin, 1986) คือ 1) บรรทัดฐานด้านเวลา (Time criterion) หมายถึง การดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด ครอบคลุมถึงเวลาในการดำเนินงานโดยรวมของโครงการทั้งหมด และใช้เวลาดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรม รวมทั้งการรับรู้ว่าการมีอายุการใช้งานมากน้อยเพียงใด 2) บรรทัดฐานด้านการเงิน (Monetary criterion) หมายถึง การดำเนินโครงการโดยการคำนึงถึงการบริหารการเงินที่ดีโดยจะระมัดระวังเรื่องงบประมาณรายจ่ายของโครงการ การกำหนดวงเงิน ระบุ

การเบิกจ่าย การจัดซื้อ การจัดจ้าง การจัดวางระบบ การรายงานการทางการเงิน และระบบการตรวจสอบต่างๆ 3) บรรทัดฐานด้านประสิทธิผล (Effectiveness criterion) หมายถึง การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของผลงาน และวัตถุประสงค์ของโครงการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นการควบคุมคุณภาพจะเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องเชื่อมสัมพันธ์กับโครงการอื่นๆ ในแผนงานเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับแผนงานอีกด้วย 4) บรรทัดฐานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Client criterion) หมายถึง การสร้างการยอมรับในคุณค่าของโครงการให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังแก่กลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย มุ่งเน้นที่จะสร้างความเข้าใจในเรื่องการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงของโครงการ ทั้งนี้เพื่อความคุ้มค่าของโครงการหนึ่งๆ

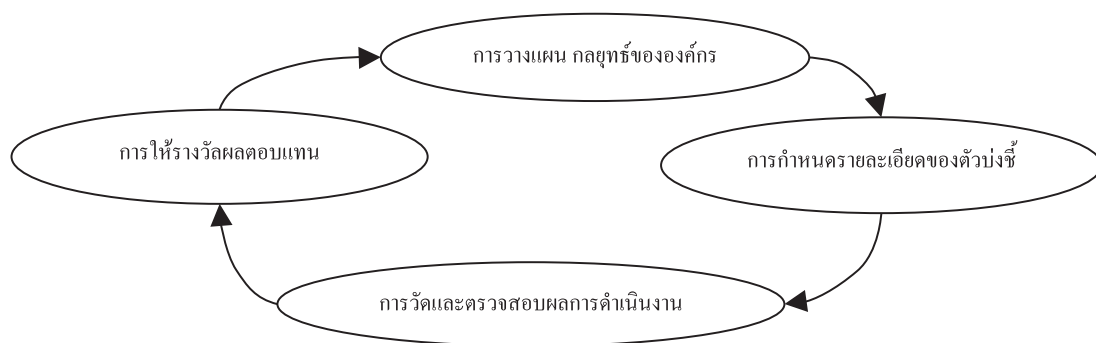
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management; RBM) เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร ทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators; KPIs) รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร สมาชิกขององค์กร และตลอดถึง ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กร (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2547)

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน (Richard S. Williams, 1998 อ้างใน ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543) ดังนี้ 1) การวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งจะต้องทำการกำหนดทิศทางโดยรวมว่าต้องการที่จะทำอะไรอย่างไร 2) การกำหนดรายละเอียดของตัวบ่งชี้วัดผลดำเนินงาน เมื่อผู้บริหารขององค์กรได้ทำการตกลงร่วมกับตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงานแล้ว จะเริ่มดำเนินการสำรวจเพื่อหาข้อมูลหลักฐานเกี่ยวกับสภาพในปัจจุบัน นำมาช่วยในการกำหนดความชัดเจนของตัวบ่งชี้ดังกล่าว ทั้งในเชิงปริมาณคุณภาพ เวลา และสถานที่หรือความครอบคลุม อันเป็นเป้าหมายที่ต้องการของแต่ละตัวบ่งชี้ 3) การวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละตัวบ่งชี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ เพื่อแสดงความก้าวหน้าและสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ อย่างไร และ 4) การให้รางวัลตอบแทน หลังจากพิจารณาผลการดำเนินงานแล้ว ผู้บริหารจะต้องมีการให้รางวัลตอบแทนตามระดับของผลงานที่ตกลงกันได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ

CSFs (Critical Success Factors) หรือเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญ หมายถึง ปัจจัยหรือเงื่อนไขสำคัญต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของโครงการ เงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญอาจเป็นเงื่อนไขความสำเร็จในระดับโครงการ ระดับแผนงาน หรือระดับที่อยู่สูงขึ้นไป ตรงกับคำว่า Important

ภาพ 1 กระบวนการของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

Assumption (IA) ในตารางแผนงาน Logical Framework (บทความสารตำราวิชาการ, 2546) นอกจากนี้ Slevin and Pinto (1987) นำเสนอผลงานวิจัยที่ได้เสนอตัวแบบ 10 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ (Ten Critical Success Factors Model) ประกอบด้วย 1) การรับรู้ภารกิจของโครงการโดยชัดเจน (Project Mission) 2) การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง (Top Management Support) 3) การจัดทำกำหนดการ และแผนการดำเนินงานของโครงการ (Project Plan and Project Schedule) 4) ให้ความสำคัญแก่ลูกค้า (Client and Consultant) 5) บุคลากรในโครงการ (Personal Management of the Project Team) 6) ความรู้ ความชำนาญทางด้านเทคนิค (Technical Task) 7) การยอมรับจากลูกค้า (Client Acceptant) 8) การติดตามและการรับรู้ข้อมูลย้อนกลับ (Monitoring and Feedback) 9) การติดต่อสื่อสาร (Communications) และ 10) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (Trouble Shooting)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร William R. Van Dersal (1974) นักวิชาการด้านการจัดการ (Management) แห่ง National Graduate University กล่าวว่า องค์กรใดก็ตามจะอยู่รอดได้ก็ต้องมีระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ (Effective system of internal communication) ทั้งนี้ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน/องค์กร จะต้องได้รับการชี้แจงให้ทราบข่าวสารต่างๆ ที่จำเป็นในเรื่องสำคัญขององค์กร ได้แก่ 1) นโยบายทั่วไปขององค์กร รวมถึงโครงสร้าง ระบบ การดำเนินงานขององค์กร 2) วัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายขององค์กร 3) ผลงานต่างๆ ที่องค์กรได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น ความสำเร็จที่องค์กรได้รับ กิจกรรมต่างๆ ที่ได้ร่วมกันทำ 4) แผนการดำเนินงานขององค์กรในอนาคต ทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว และภาพรวม

ทั้งนี้ การสื่อสารภายในองค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับทักษะด้านการสื่อสารของผู้บริหารด้วยกลยุทธ์การจัดการด้านการสื่อสารภายในองค์กรประกอบด้วย (เชิงชัย สันติวงษ์ และ ชนาธิป สันติวงษ์, 2542) คือ 1) ต้องมีความสอดคล้องกลมกลืน หรือคงเส้นคงวา (Consistency) การปฏิบัติของผู้บริหาร ไม่ว่าจะทางข้อความ คำพูด และพฤติกรรมที่ส่งออกไป จะช่วยส่งเสริมวัตถุประสงค์ของ

องค์กร อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ด้วย 2) ต้องสร้างบรรยากาศให้เกิดความรักชอบพอกัน (Compassion) ผู้บริหารระดับสูงต้องสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสื่อสารด้วย เข้าใจถึงอารมณ์ และความต้องการที่แท้จริงของผู้บังคับบัญชา 3) ต้องดำเนินการเป็นองค์กรโดยส่วนรวม (Organization) ผู้บริหารต้องแน่ใจว่าการสื่อสารที่ได้ดำเนินการอยู่นั้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร และต้องมีการตรวจสอบให้แน่ใจอยู่ตลอดเวลาว่าการสื่อสารนั้นได้มีการส่งไปตามช่องทางที่เหมาะสม 4) ต้องทำอย่างพิถีพิถัน หรือดำเนินการอย่างพิเศษเด่นชัด (Selectivity) ต้องให้การสื่อสารของผู้บริหารระดับสูงมีความเด่นชัด มีความเหมาะสมกับกาลเทศะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยวิธีการศึกษาจะดำเนินการดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการศึกษาใน 3 ส่วน ได้แก่ การตรวจสอบเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ทบทวนวรรณกรรม บทความทางวิชาการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการจากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ครู/อาจารย์ ที่มีตำแหน่งที่ปรึกษาธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน จำนวน 8 ท่าน สัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบความสำเร็จที่ส่งผลต่อโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง จัดรวบรวมข้อมูลที่ได้จากเครื่องบันทึกเสียงระบบดิจิทัล แล้วถอดข้อมูลออกมาเป็นตัวอักษร ใช้วิธีจับประเด็น และสังเคราะห์ข้อมูล นำไปการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการตีความ (Interpret) และวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำหลักการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งได้จำนวนตัวแปรที่จะเป็นคำถามในส่วนของงานวิจัยเชิงปริมาณทั้งหมด 34 คำถาม

2. การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอน และวิธีการศึกษาดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาเป็น ครู/อาจารย์ ที่มีตำแหน่งที่ปรึกษาธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน ใช้วิธีการคำนวณจำนวนตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) จากประชากรทั้งหมด 117 โรงเรียน ได้จำนวนตัวอย่าง 90.52 ตัวอย่าง สำหรับการศึกษาครั้งนี้เก็บตัวอย่าง 100 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันการผิดพลาดและข้อมูลไม่ครบถ้วนจากการเก็บตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวใช้เทคนิคในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า โดยแบ่งโรงเรียนธนาคารออมสินในจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นภาค 3 ภาค ภาคละ 100 ตัวอย่าง

2.2 แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถามที่ถูกพัฒนาขึ้นจากผลการศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพ มีคำถาม 34 คำถาม โดยใช้เกณฑ์การวัดความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 7 ระดับ เรียงจาก ระดับที่ 1 น้อยที่สุด จนถึงระดับที่ 7 มากที่สุด และมีคำถามทั่วไป เช่น คำถามที่เกี่ยวกับลักษณะงาน จำนวนนักเรียนในโรงเรียน จำนวนปีที่เข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ความถี่ของวันในการเปิดให้บริการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นต้น

2.3 ตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ใช้วิธี Index of Item Objective Congruence (IOC) พบว่าค่า IOC มีค่าเท่ากับ 0.85 ซึ่งสูงกว่า 0.5 ถือว่าคำถามสามารถนำไปใช้ได้ (Rovinelli and Hambleton, 1977) และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha พบว่าค่าเท่ากับ 0.968 ซึ่งสูงกว่า 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ได้จริง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรม SPSS ทำการศึกษารวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อสกัดและจัดกลุ่มตัวแปรขององค์ประกอบความสำเร็จที่ส่งผลกระทบต่อโครงการธนาคารโรงเรียนฯ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. จากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า องค์ประกอบต่างๆ ที่น่าจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ที่ทุกโรงเรียนมีเหมือนกัน ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การสนับสนุนและการช่วยเหลือจากธนาคาร ออมสินสาขาที่เลี้ยง และการได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในโรงเรียน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับที่รองลงมา คือ การตระหนักถึงความสำคัญของการออมของผู้เข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

2. จากการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

2.1 จากการนำแบบสอบถามของครู/อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียน จำนวน 100 ท่าน มาทดสอบความเหมาะสมในการวิเคราะห์ปัจจัย พบว่า ค่า Kaiser – Myer – Olkin Measure (KMO) เท่ากับ 0.87 และผลการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity มีค่า p - value น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า องค์ประกอบเหล่านี้สามารถเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis: PCA) และทำการหมุนแกนด้วยเทคนิค Varimax ซึ่งเป็นเทคนิคที่ทำให้จำนวนตัวแปรที่น้อยที่สุด และมีค่า Factor loading มากในแต่ละปัจจัย ทำให้สามารถสรุปองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ได้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ซึ่งครอบคลุม 34 ด้าน ทั้งนี้ ในการตั้งชื่อองค์ประกอบที่ได้ใหม่ทั้ง 3 องค์ประกอบ จะพิจารณาจากความหมายโดยรวมของแต่ละตัวแปรย่อย โดยให้นำหนักกับตัวแปรที่มีค่า Factor loading สูงสุดเป็นสำคัญ

2.2 นำผลมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อศึกษาตัวแปรที่สังเกตได้ และจัดตัวแปรให้อยู่ในกลุ่มปัจจัยเดียวกัน อ้างอิงจากการกำหนดความหมายของค่าน้ำหนักองค์ประกอบในตาราง 2 และแบ่งกลุ่มองค์ประกอบออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีตัวแปรที่สังเกตได้ 13 ตัวแปร ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 13

2.2.2 องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีตัวแปรที่สังเกตได้ 16 ตัวแปร ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตข้อที่ 14 ถึงข้อที่ 29

2.2.3 องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีตัวแปรที่สังเกตได้ 5 ตัวแปร ประกอบไปด้วยตัวแปรสังเกตข้อที่ 30 ถึงข้อที่ 34

ตาราง 2 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		
	1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
1. ท่านคิดว่าหลักการและเหตุผลในการจัดทำโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความเหมาะสม	0.707		
2. ท่านคิดว่าเป้าหมายของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	0.624		
3. ท่านคิดว่าการจัดทำโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา	0.591		
4. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สอดคล้องกับความต้องการของครู นักเรียน และผู้ปกครอง	0.847		
5. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ กำหนดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา	0.644		
6. ท่านคิดว่าธนาคารออมสินมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารที่มีความรู้ ความสามารถ และรับผิดชอบโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ได้อย่างเหมาะสม	0.658		
7. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการบริหารงานที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรในภาวะที่มีจำกัดได้อย่างเหมาะสม	0.732		
8. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	0.615		
9. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ไว้อย่างชัดเจน	0.675		

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		
	1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
10. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการเพิ่มความรู้อ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ภารกิจของผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดอบรมให้ครู/อาจารย์/นักเรียน การไปดูงานระหว่างโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และการดำเนินงาน	0.874		
11. ท่านคิดว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้การสนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ตั้งแต่การเริ่มก่อตั้งธนาคารโรงเรียนการสรรหาเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมาปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการออม มีส่วนช่วยให้การดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนประสบความสำเร็จ	0.768		
12. ท่านคิดว่าธนาคารโรงเรียนฯ ได้รับการตรวจเยี่ยม การปฏิบัติงานจากธนาคารออมสินสาขาพี่เลี้ยงอย่างสม่ำเสมอ	0.613		
13. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ยังเป็นที่ต้องการทางสังคม และวัฒนธรรมของพื้นที่ในบริเวณนั้นๆ	0.561		
14. ท่านคิดว่าธนาคารออมสินมีวิธีการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความเหมาะสมต่อการจัดตั้งธนาคารโรงเรียนฯ		0.614	
15. ท่านคิดว่าสถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และรับผิดชอบโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ได้อย่างเหมาะสม		0.565	
16. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ กำหนดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ได้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษา		0.732	
17. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สามารถนำความรู้เกี่ยวกับธนาคารโรงเรียนฯ ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ		0.702	

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		
	1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
18. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีเอกสารที่มีประโยชน์สำหรับการดำเนินงาน เช่น คำอธิบายลักษณะงาน คุณสมบัติ บทบาท ความรับผิดชอบ เกณฑ์การดำเนินงาน และกระบวนการประเมินผล		0.490	
19. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการจัดเตรียมสถานที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงานแบบพิมพ์ต่างๆ และสมุดเงินฝากเหมาะสมกับการดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนฯ		0.685	
20. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ส่งเสริมในเรื่องการแสดงความคิดเห็นของทีมงาน เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงาน		0.572	
21. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ส่งเสริมในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในธนาคารโรงเรียนฯ		0.583	
22. ท่านคิดว่านักเรียนที่มาใช้บริการฝาก - ถอนเงินกับทางโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความพึงพอใจในการใช้บริการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน		0.646	
23. ท่านคิดว่าผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเห็นด้วยกับการดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนฯ		0.782	
24. ท่านคิดว่าผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน พึงพอใจในผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ		0.762	
25. ท่านคิดว่าผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีส่วนช่วยให้โครงการธนาคารโรงเรียนฯ ประสบความสำเร็จ		0.683	

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ		
	1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ
26. ท่านคิดว่าธนาคารออมสินเป็นที่น่าเชื่อถือในการดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนฯ จากทั้งผู้บริหารสถานศึกษา/ ครู – อาจารย์/ นักเรียน/ ผู้ปกครอง และชุมชนใกล้โรงเรียน		0.780	
27. ท่านคิดว่าธนาคารออมสินยอมรับในความสำเร็จและให้การสนับสนุนโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ต่อไป		0.625	
28. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้		0.721	
29. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เน้นในเรื่องของการออมเงินของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และอยากเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ		0.682	
30. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีโครงสร้างในการดำเนินงาน สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ			0.673
31. ท่านคิดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับธนาคารโรงเรียนฯ			0.517
32. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการแบ่งความรับผิดชอบแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ			0.771
33. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีบุคลากรในแต่ละหน่วยงานอย่างเพียงพอ และมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติ			0.596
34. ท่านคิดว่าโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการวางแผนและกำหนดมาตรการในการควบคุมคุณภาพการดำเนินงาน			0.697

2.3 ในการทดสอบความเชื่อมั่น พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ของแต่ละองค์ประกอบ ผลการทดสอบพบว่า เมื่อรวมค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ทั้ง 3 องค์ประกอบ อยู่ที่ 0.968 ถือว่าแบบสอบถามนี้เชื่อถือได้ และเหมาะสมสำหรับงานวิจัยเชิงสำรวจ ตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์อัลฟาของ Jump (1978) ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ของแต่ละตัวแปร

องค์ประกอบที่ใช้ศึกษา	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	0.942
องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	0.954
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	0.834
รวมค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ทั้ง 3 องค์ประกอบ	0.968

2.4 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน พบว่า จำนวนนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีนักเรียนไม่เกิน 2,000 คน ร้อยละ 32.00 จำนวนปีที่ร่วมโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินพบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินจำนวน 3 - 5 ปี ร้อยละ 39.00 จำนวนนักเรียนที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานธนาคารโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานธนาคารโรงเรียน 31 - 40 คน ร้อยละ 53.00 ความถี่ของวันในการเปิดธนาคารโรงเรียนฯ เพื่อให้บริการนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ พบว่า ส่วนใหญ่เปิดให้บริการ 5 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 84.00 และความถี่ในการเปิดธนาคารโรงเรียนฯ เพื่อให้บริการนักเรียนในแต่ละวันพบว่า ทุก

โรงเรียนเปิดธนาคารโรงเรียนทั้งในช่วงเช้า (06.00 - 09.00 น.) และช่วงเที่ยง (11.00 - 13.00 น.) จำนวนร้อยละ 100.00

2.5 ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

ธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า ระดับการศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า ส่วนใหญ่อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.00 และประสบการณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในการทำงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า ส่วนใหญ่อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีประสบการณ์ 5 - 6 ปี ร้อยละ 43.00

2.6 ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 5.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.975 ดังตาราง 4

ตาราง 4 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	M	SD	ระดับความสำเร็จ
องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	5.79	0.936	มาก
องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	5.82	0.983	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ	5.30	1.007	มาก
ภาพรวม	5.64	0.975	มาก

หมายเหตุ n=100

เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ พบว่า องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ สูงที่สุด ในระดับความสำเร็จมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 5.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.983 รองลงมา คือ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 5.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.936 และองค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ต่ำที่สุด ในระดับความสำเร็จมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ย 5.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.007

จากผลการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน พบว่า สามารถจำแนกได้เป็น 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีข้อวิจารณ์ ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จสูงสุด คือ การที่หลักการและเหตุผลในการจัดทำโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของวิริยะ (2543) ถึงการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของงาน โดยจะให้ความสำคัญที่การกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการในองค์การให้สอดคล้องกันไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการทำงานหลัก (Key Performance Indicators) ไว้อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์การ การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวบ่งชี้ การยืดหยุ่นทางการบริหารและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับล่างอย่างเหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้ค่าตอบแทนตามผลงาน ตลอดจนจนถึงการปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในฐานะผู้รับบริการจากองค์กรของรัฐได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของทิพาวดี (2543) ลักษณะขององค์การที่บริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์มีลักษณะ คือ

องค์การจะต้องมีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์การที่ชัดเจน และมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการทำงานตามกฎระเบียบ ส่วนผู้บริหารทุกระดับในองค์การต้องมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน และเป้าหมายเหล่านั้นสั้นกระชับ ไม่คลุมเครือ และเป็นเป้าหมายที่มีฐานมาจากพันธกิจขององค์การนั้น ทั้งนี้ ในเป้าหมายจะวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยมีตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้ เพื่อให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ และสามารถเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานที่เทียบเคียงกัน

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการธนาคารโรงเรียนฯ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จสูงสุด คือ การที่โครงการธนาคารโรงเรียนฯ ส่งเสริมในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในธนาคารโรงเรียนฯ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของคัมสัน (2553) ที่กล่าวถึงความสำเร็จของงานโครงการนั้น จะเป็นผลมาจากคนที่มีส่วนร่วมในทีม แม้ว่าการจัดโครงสร้างองค์กรที่ดีจะมีความสำคัญเช่นเดียวกับการบริหารงานที่ดี แต่ก็ไม่มีโครงการใดที่จะผลิตผลลัพธ์ที่ดีได้หากปราศจากคนที่เหมาะสมในทีมงาน หรือถ้าคนเหล่านั้นไม่มีความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทของพวกเขา ดังนั้น ความสำเร็จของโครงการเป็นผลมาจากคนที่มีส่วนร่วมในทีม ประกอบด้วยบุคคล 4 ประเภท ได้แก่ ผู้อุปถัมภ์โครงการ คือ ผู้ที่ให้การอนุมัติโครงการ ระบุขอบเขตของงาน จัดหาทรัพยากร และเป็นผู้ยอมรับ หรือปฏิเสธผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายของโครงการ ผู้จัดการโครงการ คือ ผู้ที่ได้รับอำนาจมาจากผู้อุปถัมภ์โครงการ และมีบทบาทหลักในแต่ละช่วงวงจรของโครงการ ผู้นำทีมโครงการ คือ ผู้ที่ทำการรายงานตรงต่อผู้จัดการโครงการ และรับผิดชอบงานหนึ่งด้านหรือมากกว่านั้น และสมาชิกในทีมงาน คือ ผู้ที่ทำงานเป็นส่วนใหญ่ ที่ได้มาเข้ามาทำงานจากการคัดเลือก ที่พิจารณาจากทักษะ และความสามารถในการให้ความร่วมมือกับคนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (ทิพาวดี, 2543) ที่ได้อธิบายถึงเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารระดับสูงจะต้องมีความเข้าใจและสนับสนุน การบริหาร

แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อผู้บริหารระดับสูงมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ใน การจัดทำระบบวัดผลการปฏิบัติงาน การใช้ข้อมูลผลการวัดผลการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณ การสร้างสิ่งจูงใจเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมถึงการมอบอำนาจในการตัดสินใจเพื่อแลกเปลี่ยนกับความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยย่อยที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ในระดับความสำเร็จสูงสุด คือ การที่โครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีโครงสร้างในการดำเนินงานสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งโครงสร้างการดำเนินงานรวมถึงโครงสร้างการบริหาร โครงสร้างทรัพยากรบุคคล รวมไปถึงกระบวนการในการทำงานต่างๆ สอดคล้องกับแนวความคิดปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในภาครัฐ ของ Michael A. Balzarova, Christopher J. Bamber, Sharon Mc Cambridge, John M. Sharp (2004) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการนำ ISO9001 : 2000 มาใช้ในองค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ ซึ่งจากการศึกษา UK Housing ในการที่จะ implement ในส่วนของ ISO9001 : 2000 มาใช้ในองค์กร โดยเฉพาะการนำ Process-based management system มาใช้ เนื่องจากในภาครัฐมีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ คือ การจัดสรรเวลาที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และปัจจัยด้านบุคลากร เช่น การทำงานเป็นทีมและการสร้างทีมงาน และปัจจัยสุดท้าย คือ การฝึกอบรมและการสร้างเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ซึ่งผู้บริหารระดับสูงควรให้การส่งเสริม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน จึงจะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ จึงได้เน้นการนำเอารูปแบบของ Best Practice ที่เป็น Standard นำมาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานขององค์กรที่ล้าแล้วแต่มีส่วนสัมพันธ์ต่อโครงสร้างบุคลากรทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ในการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ควรมีหลักการและเหตุผลในการจัดทำโครงการธนาคาร

โรงเรียนฯ อย่างความเหมาะสม ให้เป้าหมายของโครงการฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเกิดความต้องการในสังคม และทางวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง นั้นๆ เช่น โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น นอกจากนี้ โครงการฯ ควรจัดให้มีการจัดทำปฏิทินสำหรับการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงาน การวางแผนการทำงาน และมีความสอดคล้องกับสภาพสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการธนาคารโรงเรียนฯ

2. การบริหารจัดการธนาคารโรงเรียนฯ ควรส่งเสริมในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในธนาคารโรงเรียนฯ เช่น ครู – อาจารย์ นักเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษา เป็นต้น ในส่วนของธนาคารออมสินมีความน่าเชื่อถือในการดำเนินโครงการฯ จากทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู – อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน อีกทั้งโครงการฯ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ต่อไป ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ต่างเห็นด้วยกับการดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียน เพราะโครงการฯ เน้นในเรื่องของการออมเงินของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และอยากเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ ทั้งในเรื่องของการออม และกิจกรรมส่งเสริมการออมอื่นๆ

3. โครงสร้างการดำเนินงานโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ควรมีการดำเนินงานที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการธนาคารโรงเรียนฯ เช่น ครู – อาจารย์ นักเรียน เป็นต้น มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการฯ มากขึ้น อีกทั้งโครงการฯ ควรวางแผนและกำหนดมาตรการในการควบคุมคุณภาพการดำเนินงาน เช่น การกำหนดตัวชี้วัดโครงการฯ การจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการฯ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เป็นต้น

4. จากผลการวิจัย ธนาคารออมสินควรมีการส่งเสริมจุดเด่นของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ดังนี้

4.1 ทางด้านประชาสัมพันธ์และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ ทั้งนี้ ด้วยธนาคารออมสินมีภาพลักษณ์เป็นธนาคารที่มีมาตรฐานในเรื่องของการส่งเสริมการออม จึงเป็นที่มั่นใจต่อทางโรงเรียน และทางผู้ปกครองของนักเรียนในเรื่องการฝากเงินไว้กับธนาคาร โครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสินจึงเป็นโครงการส่งเสริมการออมอันดับต้นๆ ที่ทางโรงเรียนเลือกเข้าร่วมโครงการที่เกี่ยวกับการออม

4.2 วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานศึกษาแต่ละที่ ทำให้มีส่วนช่วยในการดำเนินงานของโครงการธนาคารโรงเรียนฯ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้ว่าปัจจัยการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกัน อีกทั้ง โครงการธนาคารโรงเรียนฯ ยังสามารถไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนได้อีกด้วย

4.3 การได้รับการสนับสนุนจากธนาคารโรงเรียน ในแง่ขององค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจธนาคาร ระบบการทำงาน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ระบบฝาก – ถอนเงิน การจัดการอบรม รวมถึงการให้บริการของธนาคารออมสินสาขาพี่เลี้ยง เป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งซึ่งช่วยให้การดำเนินโครงการธนาคารโรงเรียนประสบความสำเร็จ

4.4 การร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทั้งในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคคลนอกโรงเรียน คือ ผู้ปกครอง ธนาคารออมสินสาขาพี่เลี้ยง คือ สิ่งซึ่งช่วยให้โครงการธนาคารโรงเรียนฯ ดำเนินไปอย่างประสบความสำเร็จ โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ระหว่างธนาคารกับโรงเรียน และโรงเรียนกับผู้ปกครอง รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการออม เช่น การจัดสัปดาห์ส่งเสริมการออม โครงการกีฬาธนาคารโรงเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549. *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมสัน ขจรชีพันธุ์งาม. 2549. *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กชเปอร์เน็ท. แปลจาก Robert D. Austin. 2002. *Managing Projects Large and Small*. United States of America: Harvard Business School.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2543. “การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management)” *รวมบทความวิชาการ 100 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ไทย*. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพาดี เมฆสุวรรณค์. 2543. *การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ธงชัย สันติวงษ์ และ หนาธิป สันติวงษ์. 2542. *องค์การกับการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บทความสารดำรงราชานุภาพ 2546. *สารดำรงราชานุภาพ*. (ปีที่ 1 ฉบับที่ 10 เดือนพฤศจิกายน 2546 หน้า 24).
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. 2546. *การพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางการศึกษาในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิ สัตตบงกช. 2554. *การประเมินโครงการธนาคารโรงเรียน ธนาคารออมสิน กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช*. การค้นคว้าอิสระ สาขาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

References

- Balzarova, M.A., Bamber, C.J., Cambridge, Sm. and Sharp, J.M. 2004. *Key success factors in implementation of process-based management*. A UK housing association experience. *Business Process Management Journal*, 10(4), 387-399.
- Jump, N. 1978. *Psychometric Theory*. 2nd Editions, New York: McGraw Hill Book Company.
- Rovinelli, R. J., and Hambleton, R. K. 1977. On the use of content specialists in the assessment of criterion – referenced test item validity. *Dutch Journal of Education Research*. 2, 49 – 60.
- Slevin and Pinto. 1988. “The Project Implementation Profile: New Tool for Project Managers” In *Project Management Journal*. September, 1986. 57 – 58. Harper & Row, Publication.
- Taro Tamane. 1973. *Statistic: An Introductory Analysis*. 3rd Editions, New York:
- William R. Van Dersal, 1974, *The Successful Manager in Government and Business*. New York: Harper & Row, Publishers.
- Chatakan, Weerayuth. (2003). *A development of education status indicators at Muban, Tambon, Amphoe and Changwat*. Doctor of Philosophy Program in Educational Administration thesis, Chulalongkorn University. (in Thai).
- Damrong Rajanuphab Journal Article. (2003). *Damrong Rajanuphab Journal*. (Volume 1 Issue 10 November 2546 Page 24). (in Thai).
- Kajorncheappunngarm, Komsun. (2006). *Project Management*. Bangkok: Expernet. Translate from Robert D. Austin. 2002. *Managing Projects Large and Small*. United States of America: Harvard Business School. (in Thai).

- Meksawarn, Tipawadee. (2000). *Result – Aiming Management*. Bangkok: Office of the Civil Service Commission. (in Thai).
- Sirisumpun, Todsaphon. (2000). “Performance Management” *Journals 100 Yearsof Thai Public Administration*. Department of Public Administration Faculty of Political Science Chulalongkon University. (in Thai).
- Suntiwong, Thongchai and Suntiwong, Chanathip. (1999). *Organization and Communication*. Bangkok: Thammasart Printing House. (in Thai).
- Suttabongkot, Sutthi. (2012). *The evaluation of School banking projects of government savings bank a case study of Nakhonsithammarat province*. An independent study submitted in partial fulfillment of the requirements for executive master of business administration program graduate college of management Sripatum University. (in Thai).
- Vanijbuncha, Kanlaya. (2006). *Statistics Analysis: Statistics for Manage and Research*. 8th Edition, Bangkok: Department of Statistics Faculty of Commerce and Accountancy Chulalongkon University. (in Thai).